

INFORMACIJA

o stanju Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore na dan 31. jul 2026. godine (finansijski aspekt)

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 22. novembra 2018. godine, donijela Odluku o kriterijumima, načinu i postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo prijemom radi realizacije Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore („Sl.List CG“ br 79/18, 12/20, 143/21 i 68/22), na osnovu koje je tadašnje Ministarstvo održivog razvoja i turizma 26. februara 2019. godine raspisalo Javni poziv za iskazivanje interesovanja za kvalifikovanje projekata na Listu razvojnih projekata u oblasti turizma. Posebni program ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore trajao je do 31. decembra 2022. godine.

Uvođenje Posebnog programa učinjeno je sa ciljem razvoja Crne Gore, odnosno sa ciljem privlačenja stranih investicija koje će intenzivirati razvojne projekte u sektoru turizma, poljoprivrede i prerađivačke industrije, na ukupnom području Crne Gore, kao i intenzivnijeg razvoja manje razvijenih opština Crne Gore. Kako je definisano navedenom Odlukom, u periodu trajanja Posebnog programa mogu se donijeti rješenja o prijemu u crnogorsko državljanstvo po osnovu Posebnog programa povodom najviše 2.000 zahtjeva.

Kako je definisano članom 3. Odluke o kriterijumima, načinu i postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo prijemom radi realizacije Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore, za sprovođenje Posebnog programa nadležna je Agencija za investicije Crne Gore.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 20. jula 2023. godine donijela Zaključak br: 07-040/23-3615/2 kojim se zadužuje Agencija za investicije Crne Gore da, u saradnji sa tadašnjim Ministarstvom ekonomskog razvoja i turizma, mjesečno izvještava Vladu o realizaciji zaključaka i implementaciji Odluke o kriterijumima, načinu i postupku izbora lica koje može steći crnogorsko državljanstvo prijemom u cilju realizacije Posebnog programa.

S tim u vezi, prema podacima dobijenim od Agencije za investicije Crne Gore, tokom trajanja Programa, zaključno sa 31. decembrom 2022. godine, predato je ukupno 1.113 zahtjeva za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom, odnosno aplikacija. Aplikacije su trenutno u različitoj fazi obrade, u zavisnosti od datuma dostavljanja, odnosno kompletnosti iste. Do dana 31. jula 2026. godine, za ukupno 5 zahtjeva Agencija je shodno proceduri propisanoj članom 14. Odluke, izvijestila predsjednika Vlade Crne Gore da su ispunjeni kriterijumi propisani članom 10. i 13. Odluke, te se predmetni zahtjevi trenutno nalaze u proceduri odlučivanja od strane ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove. Za 869 zahtjeva su od strane Ministarstva unutrašnjih poslova donijeta rješenja o prijemu u crnogorsko državljanstvo. Evidentirano je postojanje jednog zahtjeva koji je predmet kontrole prenosa sredstava od strane ovlaštenog posrednika, dok kod revizora nema podnešenih zahtjeva za mišljenje. Na posmatrani datum ukupan broj odbijenih zahtjeva usljed negativnog mišljenja agenta za ocjenu međunarodne podobnosti, kao i neispunjenosti kriterijuma propisanih Odlukom, iznosi 239.

Prikaz primljenih aplikacija prema različitim fazama obrade na dan 31. jul 2026. godine

Agent za posredovanje	Primljeno aplikacija	MIA obrada	Na dopuni	Kod DD-a	Kod PV/MUP	PV/MUP odobrio	Prenos sredstava	Kod Revi zora	Uplaćeno/Odobreno	Odbijeno
„Apex Capital Partners“ doo Podgorica	287	0	0	0	1	216	0	0	216	70
„Henley & Partners Government Services“ LTD Jersey	531	0	0	0	3	431	0	0	431	97
„Arton Group“ GmbH Austrija	295	0	0	0	1	222	1	0	221	72
Ukupno	1113	0	0	0	5	869	1	0	868	239

Izvor: Agencija za investicije Crne Gore

- Iznos koji je uplaćen na poseban račun za ulaganja u manje razvijena područja i iznos koji se nalazi na ESCROW računima**

Imajući u vidu da je Zakonom o budžetu Crne Gore za 2023. godinu, planirana realizacija sredstava koja se nalaze na računu Agencije za investicije Crne Gore (Račun za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave, broj 510000000011724236), a po zahtjevu Ministarstva finansija 04-430/23-13/1 od 09.01.2023. godine, ista su na dan 13. januar 2023. godine, prenijeta na Centralni račun državnog trezora, u iznosu od **32.999.849,80 €**.

U svrhu donacije za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave, na račun Agencije za investicije Crne Gore u periodu od 01.01.2023 - 31.12.2023. godine, prema izvodu sa računa koji Agencija ima registrovan kod CKB banke, uplaćeno je ukupno **33.300.000,00 €**.

Ministarstvo finansija je shodno zahtjevu Agencije za investicije Crne Gore od 02. aprila 2024. godine, otvorilo namjenski račun na koji će se uplaćivati prihodi namijenjeni za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave.

Nakon što je nezavisni revizor angažovan za kontrolu uplata dostavio izvještaje, kojima se potvrđuje da je izvršen prenos sredstava namijenjenih za donaciju (100.000,00 EUR po aplikaciji), sa ESCROW računa aplikantata na račun koji Agencija za investicije Crne Gore ima registrovan kod CKB banke, Agencija je prenijela sredstava uplaćena od strane aplikantata, sljedećom dinamikom:

- 21.06.2024. godine, u iznosu od **6.700.000,00 eura** (za 67 aplikacija);
- 25.07.2024. godine, u iznosu od **7.500.000,00 eura** (za 75 aplikacija);
- 30.08.2024. godine, u iznosu od **1.900.000,00 eura** (za 19 aplikacija);
- 27.09.2024. godine, u iznosu od **2.500.000,00 eura** (za 25 aplikacija);

- 24.12.2024. godine, u iznosu od **799.251,00 eura** (navedeni iznos se odnosi na osam aplikacija, međutim isti je umanjen za ukupan iznos provizija banke obračunatih tokom 2024. godine);
- 20.05.2025. godine, u iznosu od **900.000,00 eura** (za devet aplikacija);
- 15.06.2026. godine, u iznosu od **199.936,10 eura** (navedeni iznos se odnosi na dvije aplikacije, međutim isti je umanjen za ukupan iznos bankarske provizije).

Cjelokupna sredstva su uplaćena u svrhu donacije za razvoj manje razvijenih jedinica lokalne samouprave i prenijeta na namjenski račun.

- **Iznos koji je uplaćen investitorima u svrhu ulaganja u projekte sa Liste razvojnih projekata u oblasti turizma, poljoprivrede i prerađivačke industrije i iznos koji se nalazi na ESCROW računima**

Odlukom o kriterijumima, načinu i postupku izboru lica koje može steći crnogorsko državljanstvo prijemom radi realizacije Posebnog programa ulaganja od posebnog značaja za privredni i ekonomski interes Crne Gore („Sl. list CG“ br: 079/18, 012/20, 143/21, 068/22) u članu 10 stav 3 definisano je sljedeće: „Aplikant može steći crnogorsko državljanstvo prijemom po osnovu posebnog programa ako je na ESCROW račun položio iznos od najmanje 450.000,00 eura, za potrebe ulaganja u jedan od razvojnih projekata u Glavnom gradu Podgorica ili primorskom regionu Crne Gore ili iznos od najmanje 250.000,00 eura, za potrebe ulaganja u jedan od razvojnih projekata u sjevernom ili središnjem regionu Crne Gore, osim Glavnog grada Podgorice.“

Shodno navedenom, a prema evidenciji Agencije za investicije, a na osnovu izvještaja nezavisnog revizora sačinjenih u skladu sa procedurom propisanom članom 15 stav 3 Odluke, ukupan iznos sredstava uplaćen investitorima u svrhu ulaganja u projekte sa Liste razvojnih projekata u oblasti turizma od početka realizacije Programa do dana 31. jula 2026. godine, iznosi **251.222.956,09 eura**, dok se prema evidenciji Agencije za investicije na ESCROW računima aplikantata na navedeni datum, nalazi iznos od **2.085.000,00 eura**, što su sredstva koja su deponovali aplikanti čije su aplikacije u fazi razmatranja kod nadležnih organa.

U svrhu ulaganja u poljoprivredu i prerađivačku industriju shodno dostavljenim revizorskim izvještajima, investitoru je od početka realizacije Programa do dana 31. jula 2026. godine, uplaćen iznos od **500.000,00 eura**, što ujedno podrazumijeva cjelokupan iznos sredstava koji je bio deponovan na ESCROW računima aplikantata.

- **Iznos koji je uplaćen u svrhu administrativnih taksi**

Prema podacima sa Centralnog računa državnog trezora, ukupan iznos uplaćenih sredstava u svrhu administrativnih taksi od početka realizacije Programa do dana 31. jula 2026. godine, iznosi **43.575.344,62 eura**.

- **Iznos koji je uplaćen Fondu za inovacije Crne Gore i iznos koji se nalazi na ESCROW računima u svrhu razvoja inovacione politike Crne Gore**

Prikazanom evidencijom Agencije za investicije, a na osnovu izvještaja nezavisnog revizora, ukupan iznos sredstava uplaćen Fondu za inovacije Crne Gore u svrhu razvoja inovacione politike, od početka realizacije Programa do dana 31. jula 2026. godine, iznosi **31.300.000,00 eura**, dok je na ESCROW računima u tu svrhu, za navedeni period, evidentiran iznos

položenih sredstava od **500.000,00 eura**, što su sredstva koja su deponovali aplikanti čije su aplikacije u fazi razmatranja kod nadležnih organa.

Prema evidenciji Fonda za inovacije, ukupan iznos sredstava uplaćen Fondu od početka realizacije Programa do dana 31. jula 2026. godine, iznosi **31.400.000,00 eura**.

Konstatovana je razlika u ukupnim iznosima sredstava između Agencije za investicije i Fonda za inovacije. Zbog nedostavljanja izvještaja revizora Agenciji za investicije, podaci kasne u odnosu na prenos sredstava, te je iznos prikazan prema ranijem obračunskom periodu.

Napomena: Finansijski podaci u okviru predmetnog izvještaja su generisani putem softvera za vođenje programa Ekonomsko državljanstvo, koji je dizajniran za svrhu pregleda izvršenih koraka predviđenih Odlukom (član 13, 14 i 15), kao i praćenje faza finansijskih transakcija predviđenih članom 10. ove Odluke. Potrebno je naglasiti da softver nema modul za finansijsko knjigovodstvo, te se finansijsko stanje potvrđuje dostavljenim izvještajima o kontroli prenosa sredstava namijenih za donaciju i investiciju od strane nezavisnog revizora, te da usled navedene činjenice, postoji određeno vremensko odstupanje u prikazu finansijskog stanja koje se dostavlja Ministarstvu regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama od strane Agencije za investicije, jer se izvještaji od strane revizora dostavljaju naknadno, nakon što su sredstva prenijeta na predviđene račune poslovnih banaka.